

KULTTUURI

Hiljaisuus on pikemminkin kulttuurinen ideaalimalli. Suomessa voittaa aina sillä, että on vähäsanainen. Harri Hemminki

SEINÄJOKI: Tero Hautamäki (esimies) 06 247 7586. Anne Puumala 06 247 7585 • VAASA: Laura Krohn 06 247 7587 • kulttuuri@ilkka.fi

- Pohjalaiseksi olin pikku pojasta asti liian puhelias ja häilyvä, sanoo Italiasta henkisen kotiseudun löytänyt Harri Hemminki. Jalasjärveltä kotoisin olevan Hemmingin esikoisrunokokoelma ilmestyi hiljattain. KUVA: HARRI TOIVOLA

Jumalten kanssa kahvilla

ANNE PUUMALA

SEINÄJOKI - Yksikö pitäisi valita? Minulla on monta suosikkia!

Harri Hemminki, 37, juo kahvia ja selaa tuoretta runokokoelmaansa *Salaa sitruunan tuoksuisessa yössä*.

Hän pysähtyy sivulle 15. Runon nimi on Täällä riekkuu koko Olympos. Se alkaa näin: *uskon antiikin jumaluksiin, sillä ne riivaavat minua vuorotellen*.

Seuraavissa säkeissä Venus viettelee runoilijaparkaa, Bacchus tanssittaa häntä läpi yön ja Hera ilkkuu omiaan.

Näin.

Tässäkö istuu antiikin uusi runotulkki?

Harri Hemminki virnistää.

-Minulla on intohimoinen suhde klassiseen eurooppalaiseen sivistyksen ja varsinkin Italian kulttuuriin.

Se näkyy läpi hänen esikoisrunokokoelmansa. Hemmingin parhaat runot ovat välimerellisen kyläisiä ja värikkäitä. Niissä

elämä vertautuu Ateenan takseihin, aurinko suutelee kuumasti ja kaikkialla on kiireettömyyden tuntu.

Tähän tapaan:

Oi señorita Juanita! /vain kaulien kukkiesi vuoksi matadori ahdistaa härkää/ hän työntää miekkansa sen sydämeen/ jotta sen henki siirtyisi häneen/ kun salaa sitruunan tuoksuisessa yössä/ hiivitte yhdessä vuoteeseen.

Miten epäsuomalaista! Nyt on jo kysyttävä. Miksi Välimeri, miksi Etelä-Euroopan eksotiikka? Eikö Jalasjärveltä kotoisin oleva järvenpääläistynyt saksanopettaja löytänyt aiheita läheltä? Hemmingin vastaus on selvä. Sielussa kulkee pala italialaisuutta.

-Koen olevani epätyypillinen suomalainen. Pohjalaiseksi olin pikku pojasta asti liian puhelias ja häilyvä, Hemminki sanoo.

Hänen ei tarvitse todistaa sanojaan. Runoilija puhuu vuolaasti ja pyytää haastattelun aikana

useaan kertaan anteeksi puhe- laisuuttaan.

Harri Hemmingin mielestä on pelkkä myytti, että hiljaisuus on suomalaisten periloitto.

-Hiljaisuus on pikemminkin kulttuurinen ideaalimalli. Suomessa voittaa aina sillä, että on vähäsanainen.

Runoja kirjoittava poikakaani ei ollut Pohjanmaalla tyypillisimmistä päästä.

- Mietin välillä, onko runojen kirjoittamisessa mitään mieltä. Myrskyisimmässä vaiheessa poltin kaikki runoni.

Harri Hemminki kiinnostui Italiasta teini-ikäisenä elokuvien kautta. Hän on matkailut maassa useaan otteeseen ja opetellut kielen.

Hemminki arvostaa italialaisten mutkattomuutta ja elämäniloisuutta.

-Rooma on sydämeni kaupunki. Minua viehättää etenkin roomalaisten hersyvä, pitelämätön huumori, jolle mi-

kään ei ole pyhää.

Kaukokaipuu on runoilijan ainainen seuralainen. Hemminki uskoo kaukokaipuussa olevan usko identiteetistä.

- Ihminen valitsee nuorena, kuka on ja millaiseksi haluaa tulla. Ympäristön tarjoamaan valmiiseen muottiin on helppo solahtaa.

Hemmingin mukaan kaikki eivät kuitenkaan solahda. Osa vastustaa ja ottaa identiteettinsä rakennustyön omiin käsiin.

- Siihen työhön auttaa maailman katseleminen laajemmin. Kansallisuuttaan ja geneettistä taustaansa ei voi valita. Identiteetti on sielun geneetiikka. Sitä rakennetaan itse.

Vaikka Hemmingin runot ovat kepeitä ja kiireettömiä, ne eivät ole pelkkää pintalaitoa.

Välimerellisten runojen rinnalla kulkevat arkeen ankkuroituvat runot.

- Kokoelman tekstit ovat yli kymmenen vuoden ajalta, joten

niissä kuvastuu elämäntarina. Se on melko tavallinen tarina perheen perustamiseen työ-

lämän paineessa, talonrakentamiseen ja eroineen, Hemminki sanoo.

Runo on kielen kristallia

ANNE PUUMALA

SEINÄJOKI **Harri Hemminki** vertaa runoa kristalliin.

-Runo on sisäisyyden ja ideoiden taiteellista esittämistä. Siinä pyritään kirkastamaan, luomaan kristallisaatioita.

Esikoisrunoilija vaatii kieleltä ytimekkyyttä. Siksi runo on hänelle luontaisin ilmaisumuoto.

Hemminki sanoo runouden olemaan tulevan parhaiten esiin saksan kielen sanassa Dichtung.

-Se tarkoittaa merkitystihentymää. Runo on eräänlainen keino valottaa muotoja maailman ja olevan pohjalla olevasta perussalaisuudesta.

Hemminki sanoo, ettei ole koskaan ajatellut ryhtyvänsä runoilijaksi. Hänelle runous on luonnollinen elämän sivutuote.

Hemmingin esikoisrunokokoelman on kustantanut Monrepopo. Kustannusyhdistys pyrkii julkaisemaan suomalaisesta valtaosasta poikkeavaa runoa. Hemminki sanoo vierastavansa nykyrunon pyrkimystä usein pakonomaiseen uuden keksimiseen ja uudistamiseen.

Monrepopo viittaa Monreposuuttoon Viipurissa. Hemmingin mielestä runon lukeminen on parhaimmillaan yhtä leppoisaa kokemus kuin kävely puistossa.

-Tärkeintä on runoudesta nauttiminen ajattomassa hengessä. Minun runoissani ei heittäydytään vuorenhuipulta rotkoon kahden lauseen välissä tai kaiveta sydäntä lusikalla selkäpuolelta, hän sanoo.

Suru on kunniavieras soitetuun kappale

HELSINKI Suru on kunniavieras oli soitetuun kotimainen kappale viime vuonna, kertoo Teosto. Jukka Immosen, Mariskan ja Jenni Vartiainen tekemää kappaletta esitettiin kaikkiaan noin 9 400 kertaa radiossa, tv:ssä ja keikoilla. Kappaletta käytettiin myös kotimaisen

Mustat lesket -draamasarjan ennakkomainonnassa. Soitettujen kappaleiden lista vaihtelee Teoston mukaan jonkin verran esityskanavien ja -medioiden mukaan. Kaupallisten radioiden kymmenen soitettuimman kappaleen listalle sijoittui neljä suomalaista kappaletta.

NÄKÖKULMIA

TAINA LATVALA
kirjailija

Elämä on aikuistumismatka

Oli vuosituhannen vaihe, kun istuin Lapuan lukion saksanluokassa ja kirjoitin kynä sauhuten. Osallistuin ainekirjoituskilpailuun, jonka aiheena oli Berliini ja jossa hyvin pärjänneet saivat mahdollisuuden päästä stipendimatkalle Saksaan.

Joitakin kuukausia myöhemmin postilaatikossa pötkötti paksu valkoinen kirjekuori. Sen oli lähettänyt Pädagogischer Austauschdienst (Pedagoginen vaihto-opiskelijapalvelu) ja siinä kerrottiin, että olin yksi onnellisista stipendiaateista.

Kirjeen ymmärtämisessä kesti aikansa. Soitin tädilenni, joka osasi saksaa erinomaisesti. Uskottava se oli; kesällä 2000 matkustaisin neljäksi viikoksi Saksaan kansainvälisen ryhmän kanssa ja näkisin Kölnin, Bonnin, Nürnbergin, Münchenin ja Berliinin. Herzlichen Glückwunsch!

Olin kauhuissani. Minullehan tulisi valtava ikävä äitiä, isää ja poikaystävä. Saisinko nukkua silmästäkään koko aikana? Ja kuinka Lapuakaan pysyisi pystyssä ilman minua?

Olin jo vähällä perua koko reissun, kun isosiskoni soitti minulle Helsingistä. Isäni oli pyytänyt häntä puhumaan minulle järkeä. Isän viesti oli samankaltainen kuin kreivi Vronskilla Tolstoin romaanissa Anna Karenina: täytyy uskaltaa.

Ja niin minut työnnettiin yhteisvoimin lentokoneeseen.

Tuosta reissusta tuli yksi elämäni parhaista ja opettavaisimmista matkoista. Tutustuin ihaniin ihmisiin ympäri maailmaa, nauroin eteläafrikkalaisten kanssa, näin Kölnin tuomionkirkon, ihastuin vahingossa nürnbergiläiseen poikaan, itkin sydänsurujani matkalla Müncheniin, opin puhumaan sujuvaa saksaa. Berliinissä näin palan muuria, jonka edessä minusta otettiin valokuva turkoosissa housuissani. Albumissa lukee siskoni käsialalla: "Aikuistumismatkalla Saksassa".

Sellaainen tuo matka todella oli.

Vuosien kuluessa olen oivaltanut, että elämä itsesään on aikuistumismatka, johon kuuluu monenlaisia reissuja. Äskettäin tein seitsemän päivän pyrrähdyksen - jälleen Saksaan, 14 vuoden tauon jälkeen. Sain keväällä sähköpostin, jossa kerrottiin, että minulle oli myönnetty viikon mittainen residenssioleskelu Berliinissä heinäkuussa.

Olin taas yhtä jännittynyt kuin 17-vuotiaana. Miten osaan lentokentältä residenssiin? Entä jos Berliinissä on niin kuumaa, etten pysty hengittämään?

Kaikki meni kuitenkin hyvin. Ensimmäisinä päivinä tuntui kuin olisi kävellyt saunassa, mutta selvisin käyttämällä hameita ja aurinkorasvaa (suojakerroin 50). Lisäksi rakas lapsuudenystäväni lensi Berliiniin lomalle muutamaksi päiväksi, joten saimme pöössöttää yhdessä. Välillä oli niin tuttu olo, että luulin jopa hetken olevani Lapualla.

Yhtenä päivänä vuokrasimme pyörät ja matkasimme Spree-joen rannalle, poljimme jäljellä olevaa Berliinin muurin vartta tuulessa taiteillen, vähän kuin lapsina matkalla Erkinmontulle, kun aurinko hymyilee ja kaikki on mahdollista.

Kuulin matka on ainutlaatuinen, uudet ympyrät avartavat näkemystä. Nuoruuteni Saksan-reissulla oivalsin ensimmäistä kertaa, että kotikaupungin ulkopuolella minua odotti kokonainen maailma.

Ja kotona toinen, yhtä tärkeä.

Susanna (Emily Dorn, edessä) ja Kreivitär (Sarah-Jane Brandon) Figaron häät -oopperan kenraaliharjoituksissa Savonlinnan Oopperajuhlilla. KUVA: LEHTIKUVA / MARTTI KAINULAINEN

Vallaton Figaron häät sai yleisön hihkumaan

STT

SAVONLINNA Dresdenin Semperoperin *Figaron häissä* yhdistyy vahva ammattitaito ja vallaton tekeminen riemu. Savonlinnan oopperajuhlien yleisö aivan hihkui ensi-illan jälkeen maanantaina.

Mozartin *Figaron häät* on saippuaoopperoiden äiti, jonka juonenkäänneissä vilisee hinkokaita rakastajia ja auliita rakastajattaria, salaisia tapaamisia, kadotettuja poikia ja naimisiin haluavia äitejä.

Lemmenmetkujen lomassa syödään makeita macaroneja ja heitellään vaaleanpunaisia ruusuja.

Kaiken yllä soi ihanaakin ihanaampi musiikki. Orkestereiden parhaimmiston kuuluvan

Sächsische Staatskapellen soitossa riittää lämpöä ja nyansseja.

Mozartin lomaan kapellimestari Omer Meir Wellber ujuttaa niin ranskalaisia chansonia kuin Kesällä valssiakin. Alusaa soi cembalo, lopussa haitari.

Laulajat ovat tasokkaita, energisiä ja roolihahmoja näköisiä. Huippupaloon kiinnitetty suomalaisopraano Tuuli Takala on suloinen ja viettelevä, mutta myös rakkaudessa pettyvä Barbarina, ikäinen toinen nainen.

Olavinlinna on tietenkin aivan liian iso areena intiimille kamarioopperalle, mutta näin taidokkaissa käsissä sekään ei pahemmin haittaa.

Esitykset Olavinlinnassa jatkuvat vielä 16.7. ja 17.7.

"Piccolohuilu olisi helpompi roudattava"

REIJO HEIKKILÄ

SOINI Sellon kera nousee **Elias Kahila** perjantaina lavalle neljänsillä Vinttiblues-festivaaleilla Soinissa.

Autokyyti sellon kera Jyväskylältä Soiniin ja takaisin on pikku juttu, mutta muitakin matkustustapoja on täytynyt hyödyntää, kun soittokeikat ovat vieneet Kahilaa ja bändiään pitkin maailmaa.

-Sello mahtuu aika hyvin autoon, mutta metrossa ja linja-autossa sitä on rasittava kuljettaa; piccolohuilu olisi parempi. Miinusta tulee myös siitä, että lentokoneessa sellolle pitää ostaa aina paikka normaalin hintaan, eikä sille silti ikinä tarjolla.

Kahila on sellon shuffle-jousiteknikan kehittäjä. Mitä se on, ja vielä niin selitettynä, että sen ymmärtää Pihtiputaan mummokin?

-Huomasin vuonna 2007, että tehokkain keino päästä syvem-

mälle popmusiikkiin sellon kera on ryhtyä tutustumaan bluesin maailmaan. Kaikki bluesin jälkeen tulleet musiikityylit näet ammentavat bluesista. Koen, että blues on myös laajentanut musiikillisia tulkintakeinojani, jos vertaa pelkkään klassisen sellon opiskelun antiin.

-Shufflerytmi tarkoittaa kolmimuunteista, bluesille ominaista rytmiikkaa, siis sitä räntä-täntää. Kehittämäni shuffle-jousiteknikka tuo tämän rytmiikan soittamisen sellolla mahdolliseksi. Lopullinen kuulo on kuitenkin aivan omaa mielen bluesia, vaan enemmänkin perkussiiivisen jousella soitettua kompina, esimerkiksi Princen *Kiss*-kappaleen tyyliin. Toivotaan että se Pihtiputaan mummo olisi kuunnellut Princeä.

Bluesin tyyleistä gospelblues kolahtaa minulle vahvalla paatokseellaan, perustelee Kahila.

Tehokkain keino päästä syvemälle popmusiikkiin sellon kera on ryhtyä tutustumaan bluesin maailmaan.

-Esimerkiksi Reverend Gary Davisin *Death don't have no mercy*. Chicagoblues ja Howlin' Wolf toimivat niin ikään, ja suosikkibiisini on *Spoonful*. Bluesin teoreettinen puoli kiinnostaa myös, koska bluesiin tutustuminen on ollut minulle loistava apu löytää sellistina uusia sävyjä soittimestani.

Kahilan sanoin Elias Kahila Bandin tavoite on antaa perjantaina musiikintutkijalle "joku ihan uus juttu", jota he eivät ole aikaisemmin kuulleet missään ja jota he voivat fiilistellä jälkikäteen.

Elias Kahila Bandin muodostavat sellisti Elias Kahila itse sekä kitaristi, basisti ja rumpupedaaleja soittava Kristian Ijäs. Vinttiblues soi Soinissa tulevina lauantaina. KUVA: TOMI TUULIRANTA